

Stichting Diensten- en
Onderzoekscentrum Palestina (DocP)

—

BDS Nederland

Jaarverslag 2024

Voorwoord

Het jaar 2024 markeerde een keerpunt in de mondiale strijd tegen Israëlische apartheid en koloniale overheersing. De gewelddadige escalatie van Israëliisch militair geweld in Gaza en de systematische onderdrukking op de Westelijke Jordaanoever hebben wereldwijd tot een ongekende golf van protest en solidariteit geleid. Ook in Nederland werd duidelijk dat steeds meer mensen de stilte willen doorbreken.

BDS Nederland stond het hele jaar midden in deze strijd, samen met partners, studenten, kunstenaars, werknemers, pensioenfondsparticipanten en duizenden solidaire mensen. In dit jaarverslag blikken we terug op onze activiteiten, campagnes en de toenemende impact van de BDS-beweging in Nederland én wereldwijd.

Campagnes BDS Nederland

EBS – Onbewust meeliften met Apartheid

Het openbaarvervoerbedrijf EBS (Egged Bus Systems), actief in meerdere Nederlandse regio's, is een dochteronderneming van het Israëlische Egged, dat busvervoer verzorgt van en naar illegale nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever, in bezet Oost-Jeruzalem en de bezette Syrische Golan.

Egged maakt op de Westelijke Jordaanoever gebruik van wegen die dwars door Palestijns gebied lopen, maar grotendeels verboden zijn voor Palestijnen. Het voert zelfs gesegregeerde busdiensten uit. Egged is daarmee een heel belangrijke logistieke schakel in Israëls nederzettingenpolitiek en men kan deze bussen met recht apartheidbussen noemen.

In 2024 leverde onze campagne tegen EBS concreet resultaat op: de OV concessie van de provincie Utrecht werd niet aan het bedrijf gegund.

Ook organiseerden we bewustmakingsacties in de regio's Amsterdam en Achterhoek-Rivierenland. Dankzij deze inspanningen is de politieke en publieke druk op gemeenten om de concessies aan EBS te heroverwegen toegenomen. Het maatschappelijk draagvlak voor ethische aanbesteding groeit.

Onze activiteiten

Booking – Toerisme op gestolen land

Het bedrijf Booking.com maakt gebruik van vakantie-accommodaties in illegale nederzettingen in bezet Palestina, en profiteert daarmee direct van de Israëlische bezetting en de dagelijkse ontwrichting van Palestijnse levens.

Booking.com staat zelfs vermeld in de VN Database van bedrijven die een sterke negatieve impact hebben op de mensenrechten van Palestijnen in de bezette Palestijnse gebieden.

Van de vier grote toerismebedrijven is Booking.com, aldus een onderzoek van Amnesty International, de belangrijkste exploitant van accommodaties in de illegale nederzettingen. Onze hoofdstad Amsterdam biedt plaats aan Booking.com voor hun hoofdkantoor.

In 2024 sloten Booking.com werknemers zich aan bij onze campagne. Het is een duidelijk teken van de groeiende ontevredenheid van Booking.com medewerkers over de doorgaande medeplichtigheid van hun bedrijf aan Israëlische Apartheid.

Albert Heijn Apartheidvrij

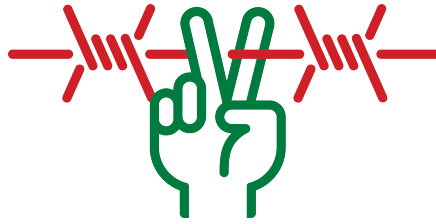
Albert Heijn verkoopt in zijn winkels landbouwproducten afkomstig van boerderijen in illegale nederzettingen, waar ze fruit, groenten en kruiden verbouwen op gestolen Palestijns land met gestolen water. De Israëliische exporteurs profiteren van de systematische vernietiging van de Palestijnse landbouw, de onteigening van Palestijnse boeren en de diefstal van natuurlijke hulpbronnen.

Veel Israëliische landbouwproducenten liegen stelselmatig over waar de producten vandaan komen. Ze geven niet alleen de herkomst van de producten verkeerd aan, ze gebruiken ook marketingadressen buiten de nederzettingen (binnen de Groene Lijn) om hun activiteiten in illegale nederzettingen opzettelijk te verdoezelen.

Door producten van Israëliische landbouwbedrijven te importeren financiert Albert Heijn de uitbreiding van illegale nederzettingen en beloont hen voor hun deelname aan schendingen van het internationaal recht.

Wij voeren campagne voor het beëindigen van Albert Heijn's medeplichtigheid, door alle Israëliische producten uit de schappen te halen en te stoppen met het importeren van Israëliische producten.

Apartheid Vrije Zones

In 2024 startten we met de opbouw van een nieuwe campagne: Apartheid Free Zones (AFZ). Deze internationale campagne wordt gecoördineerd door lokale BDS-organisaties in verschillende landen. Het doel van de campagne is om bedrijven, organisaties, instellingen en gemeenschappen bewust te maken van hun betrokkenheid bij het Israëliëse apartheidsregime en hen aan te moedigen daar afstand van te nemen. Door zichzelf uit te roepen tot “Apartheid Vrije Zone” verklaren deelnemende entiteiten dat zij geen medeplichtigheid aan Israëliëse apartheid dulden, bijvoorbeeld door geen banden aan te gaan met bedrijven die profiteren van de bezetting of de onderdrukking van Palestijnen.

De kracht van de campagne zit in de lokale aanpak, waarbij iedere zone een duidelijke en zichtbare bijdrage levert aan de wereldwijde BDS-beweging. Samen vormen deze zones een groeiend netwerk van plekken die zich actief verzetten tegen apartheid, en opkomen voor vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid voor Palestijnen.

De AFZ-campagne groeit gestaag in steden over de hele wereld, van Europa tot Latijns-Amerika. In Nederland hebben wij in 2024 het fundament gelegd, zodat we de campagne in het begin van 2025 officieel kunnen lanceren.

Culturele Boycot

Jeruzalem Kwartet – Muziek als propaganda

Het Jeruzalem Kwartet, dat in 2024 optrad in verschillende Nederlandse steden, fungeert als cultureel ambassadeur van de Israëliische staat. Ze zijn onderdeel van de in 2005 gelanceerde campagne "Brand Israel", die een beeld probeert te creëren van Israël als een progressieve, westerse en democratische samenleving, omringd door islamitische, barbaarse landen.

In samenwerking met lokale activisten protesteerden we tegen deze vorm van normalisatie. Bij concertzalen verspreidden we flyers, voerden we gesprekken met bezoekers en maakten we duidelijk waarom culturele instellingen geen podia moeten bieden aan kunstenaars die zich inzetten voor het witwassen van koloniale onderdrukking.

Eurovision – Normalisatie op het wereldtoneel

Israël mocht ondanks de gruwelijke oorlogsmisdaden in Gaza deelnemen aan het Eurovisie Songfestival 2024 in Zweden. BDS Nederland nam deel aan een Europese coalitie die de uitsluiting van Israël eiste. Met online acties, mediabrieven en gezamenlijke protesten lieten we het publiek zien dat cultuur niet neutraal is. Terwijl Rusland uitgesloten werd vanwege agressie, bleef Israël welkom. Deze dubbele standaard ontmaskerden we krachtig, met groeiend draagvlak onder artiesten en fans.

Academische Boycot

Studentenprotesten

Nederlandse universiteiten werden in 2024 geconfronteerd met een ongekende golf van studentenactivisme. Onder invloed van de genocidezaak tegen Israël bij het Internationaal Gerechtshof, organiseerden studenten teach-ins, bezettingen en protestmarsen op tientallen instellingen. De roep om academische boycot werd mainstream. Studenten eisten het stopzetten van samenwerkingen met Israëlische universiteiten die bijdragen aan militaire technologie of ideologische ondersteuning van het apartheidsregime. BDS Nederland ondersteunde deze beweging met materialen, juridische hulp en strategische begeleiding.

Vertragingstactieken en repressie

Universiteitsbesturen reageerden vaak met vertragingstactieken, wollige beloftes en in sommige gevallen harde repressie. Bezettingen werden ontruimd, studenten geschorst en externe gesprekken werden afgewimpeld. Toch slaagde deze strategie er niet in de beweging te breken. Integendeel: de weerstand sterkte de vastberadenheid van studenten, die hun acties verbreedden met steun van medewerkers, vakbonden en maatschappelijke organisaties.

Successen en eerste overwinningen

Sommige universiteiten kondigden aan dat ze bestaande partnerschappen met Israëlische instellingen zouden herzien. Ook werd op enkele instellingen besloten geen nieuwe samenwerkingen aan te gaan met organisaties die mensenrechten schenden. Deze eerste concessies zijn het begin van een noodzakelijke breuk met apartheid in het Nederlandse hoger onderwijs.

Desinvesteringen

ABP desinvesteert – een beetje

ABP is het pensioenfonds voor ambtenaren in Nederland. Met een totale investering van zo'n 500 miljard euro is het het grootste pensioenfonds van Europa en een van de grootste ter wereld.

Activisten voeren al jaren campagne om ABP te dwingen om haar investeringen in bedrijven die medeplichtig zijn aan de illegale bezetting van Palestina door Israël terug te trekken.

In 2024 heeft ABP een einde gemaakt aan investeringen in Booking Holdings, Motorola, Teva Pharmaceuticals, Coca-Cola USA en een aantal relatief kleine Israëliëse bedrijven waarin ABP voorheen aandelen bezat. Ook lijkt een dialoog te zijn ontstaan met Caterpillar over de export van materieel naar Israël, met name de D9-bulldozer die gebruikt wordt bij de sloop van Palestijnse huizen.

Wereldwijde successen

De BDS-beweging blijft wereldwijd terrein winnen. In 2024 zagen we belangrijke mijlpalen:

- Chevron stopte een uitbreiding van \$429 miljoen van een door Israël geclaimd fossiel gasveld.
- De wereldwijde verkoop van McDonald's daalde met 1,5% tussen juli en september, de grootste daling in vier jaar, meer dan twee keer zo groot als door analisten werd voorspeld. Het volgde op een daling van 1% in de periode van april tot juni.
- Carrefour sloot alle vestigingen in Jordanië vanwege BDS-druk. Carrefours partner in het grootste deel van de Arabische wereld, de Majid Al Futtaim Group, reageerde op de boycotdruk van BDS Jordanië door alle zaken met de Franse retailer in Jordanië te beëindigen.
- Puma sponsort niet langer de Israëlische voetbalbond. Een aanhoudende wereldwijde boycotcampagne van 5 jaar dwong Puma om het contract met de Israëlische voetbalbond te beëindigen.
- De Franse verzekeraar AXA werd gedwongen zijn beleggingen in alle grote Israëlische banken te verkopen.
- Universiteiten in het VK, Canada, de VS en Zuid-Afrika kondigden desinvesteringen en boycotmaatregelen aan.
- Israël's kredietwaardigheid werd verlaagd van A+ naar A met een negatieve vooruitzicht
- In september stemde de Algemene Vergadering van de VN met overweldigende meerderheid voor het opleggen van sancties aan Israël, voor het eerst in 42 jaar.

Deze successen tonen aan dat de beweging, ondanks pogingen tot delegitimatie en zelfs criminalisatie, steeds breder gedragen wordt en tastbare resultaten boekt.

Internationaal Recht

In juli 2024 publiceerde het Internationaal Gerechtshof (ICJ) zijn historische uitspraak over de juridische gevolgen van Israëls bezetting van Palestijns grondgebied. Het Hof concludeerde dat de langdurige bezetting, de bouw van nederzettingen, de annexatie van Oost-Jeruzalem en het systeem van discriminatie tegen Palestijnen in strijd zijn met het internationaal recht. Het ICJ bevestigde dat de situatie neerkomt op een systeem van apartheid, waarbij Israël structureel fundamentele rechten van het Palestijnse volk schendt.

Het Hof oordeelde dat Israël onmiddellijk moet stoppen met deze schendingen, waaronder de bezetting en de kolonisatie van Palestijns grondgebied. Daarnaast onderstreepte het ICJ de juridische plichten van andere staten: zij mogen Israël niet erkennen als legitieme bezettende macht over de bezette gebieden, geen hulp verlenen aan het apartheidsregime en moeten actief samenwerken om het systeem van onderdrukking te beëindigen.

Deze uitspraak legt een krachtige juridische basis onder de wereldwijde oproepen tot sancties en boycots. Staten hebben duidelijke verplichting om hun politieke, economische en militaire banden met Israël te beëindigen. BDS is niet alleen een morele maar ook een juridische plicht.

Financieel overzicht

Resultatenrekening 2024			
Kosten		Opbrengsten	
Lonen en vergoedingen	€ 20.563,32	Donaties	€ 45.438,35
Organisatiekosten	€ 9.937,57	Rentes	€ 332,65
Campagnes en acties	€ 12.044,24		
Bijdrages en contributies	€ 4.687,29		
TOTAAL KOSTEN	€ 47.232,42	TOTAAL OPBRENGSTEN	€ 45.771,00
Resultaat 2024	€ (1.461,42)		
	€ 45.771,00		€ 45.771,00

Eindbalans 2024			
Activa		Passiva	
Liquide middelen	€ 45.052,52	Eigen vermogen	€ 46.858,32
Overlopende activa	€ 1.805,80		
TOTAAL ACTIVA	€ 46.858,32	TOTAAL PASSIVA	€ 46.858,32